

Тема 3.
Організація та інформаційне
забезпечення АГД

- 1. Загальні підходи до організації АГД*
- 2. Інформаційно-методичне забезпечення АГД*
- 3. Оформлення результатів АГД*
- 4. Організація аналітичних досліджень в умовах застосування інформаційних технологій*

1. Загальні підходи до організації АГД

Організація економічного аналізу – це система раціональних, скоординованих дій в процесі вивчення об'єкта спостереження відповідно до визначених завдань.

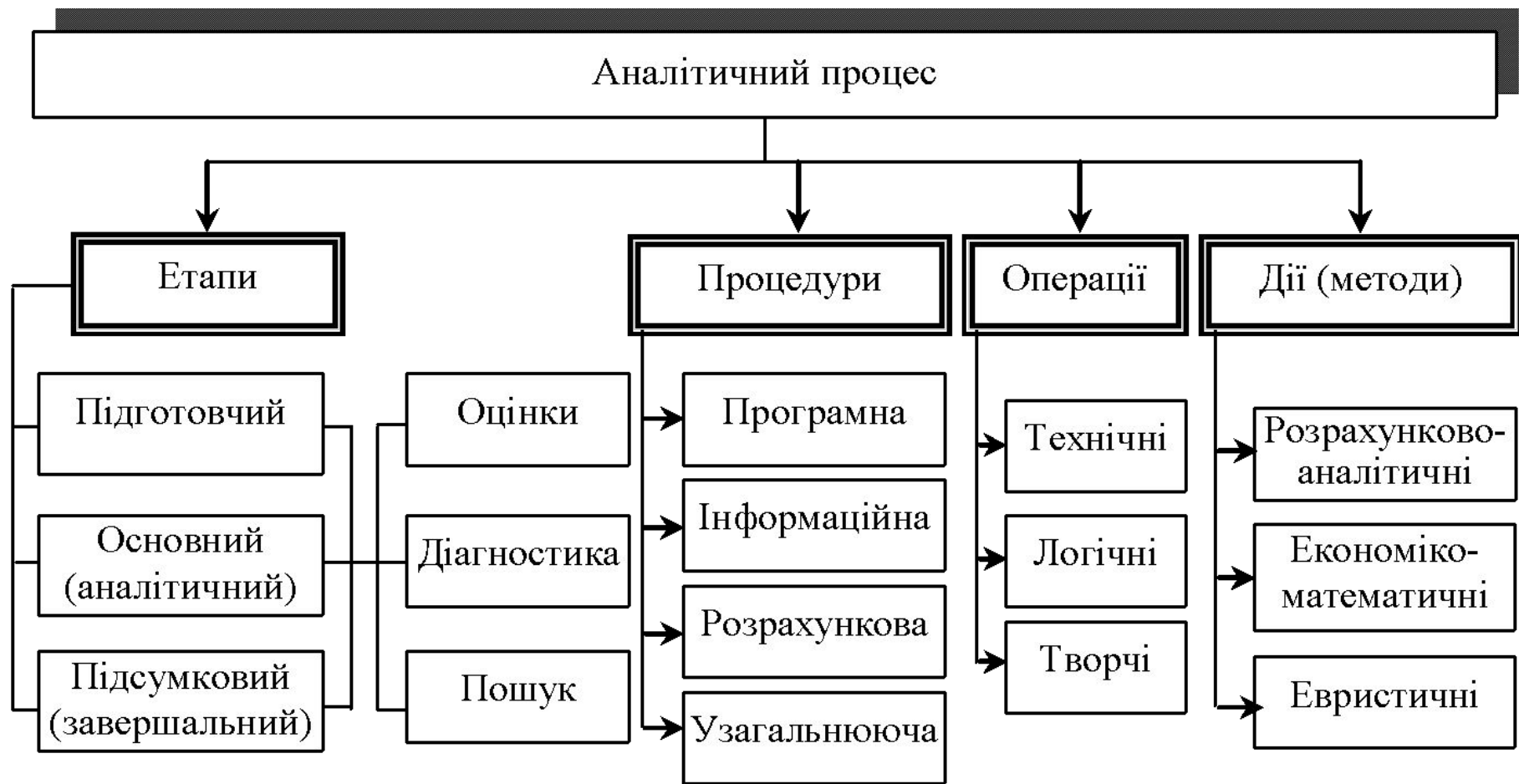

Рис. 1. Структура аналітичного процесу: технологічний підхід

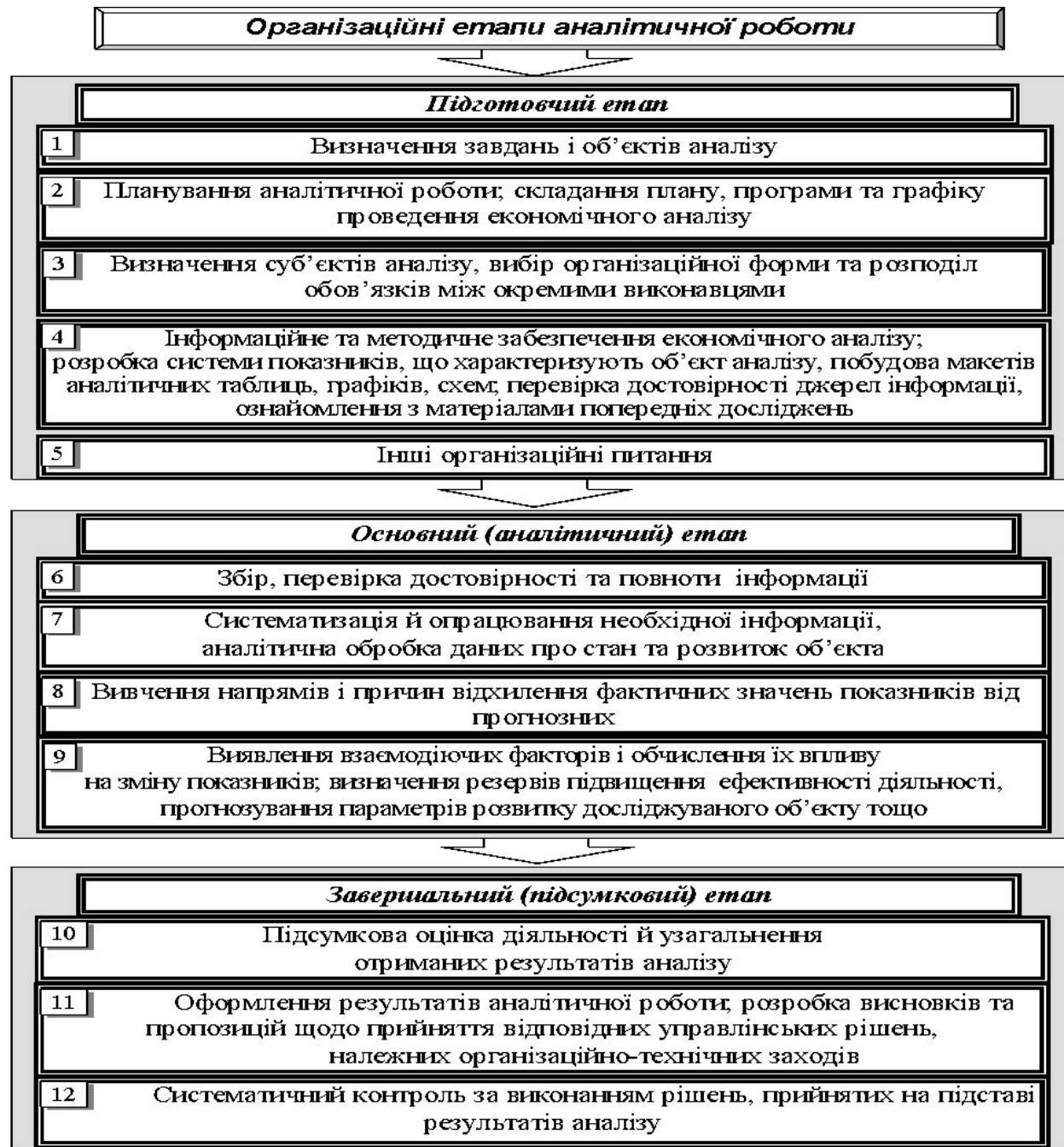

Рис. 2. Організаційні етапи аналітичної роботи на підприємстві

Організаційні форми АГД

Централізована

Децентралізована

3.2. Інформаційно-методичне забезпечення АГД

Джерела даних, що залучаються для проведення АГД:

1. *Нормативні, кошторисні, планові.* До них належать всі типи планів, які розробляються на підприємстві (перспективні, поточні, оперативні, бізнес-плани, плани-графіки виробництва, технологічні карти), а також нормативні матеріали, кошториси, цінники, проектні завдання тощо.

2. *Джерела облікового характеру.* До них належать всі дані, що містять бухгалтерські документи, а також всі види звітності, в тому числі внутрішньогосподарська звітність. Дані внутрішньогосподарського бухгалтерського обліку використовуються при здійсненні всіх видів аналізу внутрішніми користувачами в межах санкціонованого керівництвом суб'єкта господарювання доступу до цих даних.

3. Позаоблікові джерела :

- ⇒ офіційні нормативні документи, якими підприємство зобов'язане користуватися у своїй діяльності – Закони України, Укази Президента, Постанови Уряду та місцевих органів, методичні рекомендації міністерств та відомств;
- ⇒ матеріали, акти, висновки внутрішнього та зовнішнього аудиту, ревізій, перевірок діяльності податковими службами, кредитних установ, територіальних агентств з фінансового оздоровлення тощо, лабораторного та лікарсько-санітарного контролю, професійних консалтингових фірм, друку, ЗМІ, Інтернету, регіональних відділів статистики, особистих контактів з виконавцями;
- ⇒ господарсько-правові документи (договори, рішення арбітражу, судових органів тощо);
- ⇒ технічна і технологічна документація;
- ⇒ спеціальні обстеження (хронометраж);
- ⇒ доповідні записки, листування з контрагентами;
- ⇒ реклама.

Підготовка інформації для проведення АГД передбачає:

- ⇒ *перевірку інформації на доброякісність* (перевіряється наскільки повними є дані, чи дотримуються правила складання та оформлення звітності, правильність арифметичних розрахунків, узгодженість показників, наведених в різних таблицях);
- ⇒ *перевірку інформації за сутністю* (у процесі перевірки визначають, наскільки той або інший показник відповідає дійсності, фактичному стану справ підприємства);
- ⇒ *забезпечення можливості порівнюваності показників* (всю числову інформацію після перевірки її доброякісності приводять до порівняльного вигляду за допомогою таких способів як нейтралізація впливу вартісного та якісного факторів шляхом доведення їх до єдиного базису, використання середніх і відносних величин, методів перерахунку тощо).

Таблиця 2. Вимоги до інформаційного забезпечення економічного аналізу

<i>Вимоги</i>	<i>Характеристика</i>
Оперативність	Інформація, необхідна для проведення економічного аналізу, має надходити аналітику якомога швидше. Тільки в цьому разі є можливість оперативно впливати на хід виробничого процесу, результати господарської діяльності
Достовірність	Характеризується правдивістю, відповідністю нормативним актам і внутрішньогосподарським положенням; нейтральністю, прозорістю. Інформація повинна відповідати дійсності, бути достовірною, тобто об'єктивно відображати господарські факти, явища та процеси
Нейтральність	Відсутність у ній суб'єктивних оцінок. Інформація не повинна надаватися вибірково з метою впливу на рішення користувачів
Єдність	Інформація для проведення економічного аналізу може надходити з різноманітних джерел. Тому необхідно усунути відокремленість та дублювання різних джерел інформації
Аналітичність	Інформація повинна відповідати потребам економічного аналізу, тобто забезпечувати надходження даних саме про ті напрями діяльності та з тією деталізацією, яка необхідна для всебічного вивчення економічних явищ та процесів, виявлення впливу факторів і визначення резервів господарювання
Доречність (релевантність)	Означає її своєчасність, цінність, корисність для прогнозування й оцінки
Співставність	Забезпечує зацікавленим користувачам можливість проводити порівняння за різні періоди діяльності одного суб'єкта господарювання, а також за різними суб'єктами з метою об'єктивної оцінки економічного та соціального розвитку, визначення реального фінансового стану та тенденцій його зміни
Раціональність	Передбачає достатність, оперативність, високий коефіцієнт використання первинної інформації, відсутність зайвих даних, подолання протиріччя між зростанням обсягу інформації і постійної її нестачею для раціонального управління через високу вартість отримання необхідних відомостей
Ефективність	Інформаційна база повинна вимагати мінімум витрат на збір, обробку, зберігання та використання даних, забезпечуючи усі потреби аналізу та управління

3. Оформлення результатів АГД

Рис. 4. Оформлення результатів аналізу

*4. Організація аналітичних досліджень в умовах
застосування інформаційно-комп'ютерних
технологій*

Таблиця 3. Характеристика функціональних можливостей найбільш розповсюджених програм економічного аналізу

№ з/п	Програмний продукт	Функціональні можливості
1	2	3
2	“Инэк Инвестор”	Дозволяє проводити оцінку фінансового стану об’єктів інвестування та розподілити об’єкти, що аналізуються, за групами інвестиційної привабливості
3	“Audit Expert”	Передбачені можливості проведення ретроспективного та перспективного аналізу. При здійсненні розрахунків можна отримати відповідні експертні висновки з використанням методик аналізу фінансового стану підприємств, що застосовуються як в Україні, так і за кордоном. На підставі даних бухгалтерських звітів є можливість отримання ряду аналітичних даних, що дозволяють провести не тільки аналіз поточного фінансового стану підприємства, але й оцінити динаміку його зміни, а також побудувати прогноз на найближчий час. Це система, яка дозволяє провести часткову або повну переоцінку різних статей активів і пасивів балансу для проведення фінансового аналізу за реальними даними. В програмі є можливість проведення поглибленого дослідження господарської діяльності підприємства на основі власних методик
4	“Sales Expert”	Призначена для управління збутовою діяльністю суб’єкта господарювання. Вона дозволяє проводити маркетинговий аналіз (здійснювати оцінку стану підприємства на ринку, проводити порівняльний аналіз його збутової діяльності з конкурентами, формувати оптимальну структуру збуту продукції)
5	“Forecast Expert”	Програма є інструментом прогнозування економічних показників і аналізу тенденцій ринку. З її допомогою можливе складання прогнозу щодо майбутнього обсягу продаж і доходів підприємств, рівня попиту на послуги або вироби, курсів валют, акцій або ф’ючерсів, залишків грошових коштів на рахунках

1	2	3
7	“ФинЭксперт”	Дана система спроектована як додаток до Excel і використовує в повному обсязі всі його можливості. Особливістю програми є можливість моделювання та прогнозування фінансового стану підприємства. Для цього на основі даних за ряд звітних періодів розраховуються в динаміці основні коефіцієнти. Зміни показників проводяться із застосуванням математико-статистичних методів аналізу часових рядів. При зберіганні темпів зміни цих показників програма будує прогностичні показники та форми звітності, що є ефективними при їх використанні у плануванні на невеликих часових інтервалах
8	“БЭСТ-Ф”	Працює в операційному середовищі Windows. Це табличний редактор на зразок Excel, що полегшує процес освоєння програми. Аналіз поділено на внутрішній і зовнішній. Внутрішній аналіз проводиться на підставі даних, які надходять з бухгалтерського комплексу “БЭСТ-4”, що полегшує роботу користувачів цієї програми. Інтеграція з “БЭСТ-4” дозволила генерувати звіти, які використовувались для факторного аналізу прибутку; аналізу продажу в розрізі груп товарів, покупців; оборотності товарів у консигнантів тощо
9	“MARKETING Analytic 4”	Програма складається з ряду модулів, кожен з яких виконує певні функції. Модуль “e-Commerce” призначений для збору інформації, необхідної для маркетингового аналізу комерційної діяльності підприємства. Модуль “Analyzer” містить засоби для оперативного аналізу маркетингових даних. Засоби побудови візуальних запитань і попереднього статистичного аналізу полегшують процес виділення даних, що цікавлять аналітика